

Številka: 007-384/2024/12
Ljubljana, 16. septembra 2024
EVA 2024-2330-0134

ZADEVA: Uredba o spremembah in dopolnitvi Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne..... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je izdala Uredbo o spremembah in dopolnitvi Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvi Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027.

Sklep prejmeta:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

(Navedite razloge, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se obravnava po nujnem postopku – 169. člen Poslovnika državnega zbora.)

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

– Maša Žagar, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo,

– Gašper Kosec, vodja Sektorja za trajnostno kmetijstvo.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
(Navedite osebno ime zunanjega strokovnjaka ali firmo in naslov pravne osebe, ki je sodelovala pri pripravi predloga predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil. (Navedite s tem povezane stroške, ki bremenijo javnofinančna sredstva ali navedite, da sodelovanje strokovnjaka ni povezano z javnofinančnimi izdatki.)		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
(Navedite imena in priimke ter funkcije ali nazive.)		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Uredba določa izvajanje intervencij v obliki neposrednih plačil iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (v nadaljnjem besedilu: SN SKP 2023–2027), potrjenega z Izvedbenim sklepom Komisije C(2022) 7574 z dne 28. 10. 2022 in sklepom št. C(2023) 6482 z dne 29. 9. 2023 (druga sprememba SN) o odobritvi strateškega načrta SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo za podporo Unije, ki se financira iz evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, št. CCI: 2023SI06AFSP001.</p> <p>Predlog novele uvaja nekatere spremembe pri posameznih intervencijah neposrednih plačil za leto 2024, ki so potrebne zaradi ugotovitev na zaključenih zahtevkih za leto 2023. Spremembe so potrebne pri shemah naknadni posevki in podsevki ter ozelenitev ornih površin preko zime. Pri obeh navedenih shemah se določi končni datum za umik posevka pred setvijo glavnega posevka v letu, ki je po letu leta oddaje zahtevka. Na ta način se zagotovi pravilnejša izvedba shem.</p> <p>Pri shemi gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak, t. i. shemi NIZI, se doda izjema na površinah, kjer se uveljavlja tudi shema tradicionalna raba travinja in se s tem zagotovi doslednost predpisa, ki že zdaj omogoča kombinacijo teh shem na isti površini.</p> <p>Za nosilce KMG, ki so imeli v preteklem letu zavrnitev zbirne vloge za neposredna plačila zaradi neizpolnjevanja pogoja aktivnega kmeta, se določi način izračuna sredstev iz naslova neposrednih plačil za preteklo leto, da se jih v tekočem letu samodejno ne šteje za aktivne kmete.</p> <p>V Prilogi 10 Katalog sankcij za sheme SOPO se pri določenih shemah uvajajo milejše sankcije za nosilce KMG. Pri shemi dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka INHIBIT se določi sankcija, ki omogoča enakopravnejšo obravnavo zahtevkov. Pri shemi varstvo gnezd pribe VGP se sankcija prekvalificira z ravni sheme na raven gnezda, medtem ko pri shemi BIORAZTN uvede postopno znižanje za primere vzdrževanja življenjskih prostorov za koristne organizme v uporabnem stanju.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

Finančna sredstva EU za intervencije v obliki neposrednih plačil so zagotovljena s SN SKP 2023–2027, potrjenim z Izvedbenim sklepom Komisije C(2022) 7574 z dne 28. 10. 2022 in Izvedbenim sklepom Komisije C(2023) 6482 z dne 29. 9. 2023 (druga sprememba SN) o odobritvi strateškega načrta SKP za obdobje 2023–2027 za Slovenijo za podporo Unije, ki se financira iz evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, št. CCI: 2023SI06AFSP001.

Za izplačila iz naslova intervencije neposredna plačila so zagotovljena sredstva v sprejetem proračunu za leto 2024, projekt 2330-24-0016 Neposredna plačila SN 23–27 na proračunskih postavkah 221645 Strateški načrt SKP 2023–2027 – neposredna plačila – EU v višini 131.580.052,00 EUR. Priloga IX Uredbe 2021/2115/EU določa, da je Slovenija upravičena do izplačila 131.530.052 EUR neposrednih plačil vsako uredbeno oziroma koledarsko leto v obdobju 2023–2027. To pomeni načrtovanje izplačil iz posameznega proračunskega leta v obdobju 2024–2028 v višini 131.530.052 EUR. Zadnje finančne posledice predvidevamo v proračunskem letu 2028. Skupna vrednost finančnih posledic za celotno obdobje znaša 657.650.260 EUR. Neposredna plačila so izključno sredstva EU in se ne sofinancirajo s sredstvi iz proračuna Republike Slovenije.

Vrednost dodeljenih sredstev za neposredna plačila po posameznih koledarskih letih:

- koledarsko leto 2023 – 131.530.052 EUR, izplačilo v letu 2024,
- koledarsko leto 2024 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2025,
- koledarsko leto 2025 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2026,
- koledarsko leto 2026 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2027,
- koledarsko leto 2027 – 131.580.052 EUR, izplačilo v letu 2028.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	2330-24-0016 Neposredna plačila SN 23-27	221645 Strateški načrt SKP 2023– 2027 – neposredna plačila – EU	-	131.580.052,00 EUR
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE

- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
---	--------------

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- **nevladne organizacije,**
- **predstavniki zainteresirane javnosti,**
- **predstavniki strokovne javnosti.**
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- **v celoti,**
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
---	--------------

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
---	--------------

Eva Knez
državna sekretarka
p. p. št.1002-47/2023/21 z dne 12. 1. 2024

PRILOGA

(EVA) 2023-2330-0145

Na podlagi 10. in 11.a člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22 in 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO

o spremembah in dopolnitvi Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027

1. člen

V Uredbi o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 17/23, 63/23, 113/23, 2/24 in 30/24) se v 1. členu v 2. točki besedilo »Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/813 z dne 8. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta glede dodeljenih sredstev držav članic za neposredna plačila in letne razdelitve podpore Unije za razvoj podeželja po državah članicah (UL L št. 102 z dne 17. 4. 2023, str. 1),« nadomesti z besedilom »Uredbo (EU) 2024/1468 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 v zvezi s standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje, shemami za podnebje, okolje in dobrobit živali, spremembami strateških načrtov SKP, pregledom strateških načrtov SKP ter izvzetji iz kontrol in sankcij (UL L št. 2024/1448 z dne 24. 5. 2024),«.

V 3. točki se besedilo »Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/1408 z dne 16. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta glede izplačevanja predplačil za nekatere ukrepe in podporne ukrepe iz uredb (EU) 2021/2115 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 216 z dne 19. 8. 2022, str. 1),« nadomesti z besedilom »Uredbo (EU) 2024/1468 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o spremembi uredb (EU) 2021/2115 in (EU) 2021/2116 v zvezi s standardi za dobre kmetijske in okoljske pogoje, shemami za podnebje, okolje in dobrobit živali, spremembami strateških načrtov SKP, pregledom strateških načrtov SKP ter izvzetji iz kontrol in sankcij (UL L št. 2024/1448 z dne 24. 5. 2024),«.

2. člen

V 7. členu se prvi stavek tretjega odstavka spremeni tako, da se glasi »Če nosilec kmetijskega gospodarstva ni predložil zahtevka za neposredna plačila v preteklem letu ali je bil njegov zahtevek v preteklem letu zavrnjen zaradi neizpolnjevanja pogoja aktivnega kmeta, se njegov skupni znesek neposrednih plačil iz tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena določi tako, da se pomnoži število upravno preverjenih površin, ki so v skladu z drugo alinejo prvega odstavka prejšnjega člena velikosti površine vsaj 0,1 ha, na geoprostorskem obrazcu na dan, ki je kot zadnji določen za spremembe in umike zahtevkov v skladu z uredbo, ki ureja izvedbo intervencije kmetijske politike za leto vložitve zbirne vloge z nacionalnim povprečjem plačila neposredne podpore na hektar za preteklo leto.«.

3. člen

V 24. členu se v sedmem odstavku za prvim stavkom dodata nova, drugi in tretji stavek, ki se glasita:

»Za GERK se upošteva, da je na območju evidence iz prejšnjega stavka, če je na območju s površino vsaj deset arov. Če je GERK na območju z manjšo površino, se na GERK izvaja shema EKST.«.

4. člen

V 26. členu se sedmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

» (7) Nosilci kmetijskih gospodarstev, katerih površine GERK z dejansko rabo 1300, oziroma v primerih iz tretje alineje tega odstavka tudi površine GERK z dejansko rabo 1222, so:

- z 10 ar ali več na območjih traviščnih habitatov metuljev, steljnikov, mokrotnih travnikov, mokrišč in barij, suhih kraških travnikov in pašnikov, območjih pojavljanja ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov ali območjih habitatnih tipov in vrst na območjih Natura 2000 iz uredbe, ki ureja plačila za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, teh površinah trajnega travinja ne smejo vključiti v shemo NIZI;

- z 10 ar ali več na območjih posebnih traviščnih habitatov iz uredbe, ki ureja plačila za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, lahko na teh površinah trajnega travinja izvajajo shemo NIZI_travinje le za 40 kg dušika na ha iz organskih gnojil na leto;

- vključene na zahtevku za shemo TRT v tekočem letu, lahko na teh površinah trajnega travinja izvajajo shemo NIZI_travinje le za 40 kg dušika na ha iz organskih gnojil na leto.«.

V devetem odstavku se črtata vejica in besedilo »se pa manjša količina porabljenih organskih gnojil na hektar upošteva za izračun upravičene površine za plačilo«.

Deseti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Ne glede na prejšnji odstavek se v primerih iz druge in tretje alineje sedmega odstavka tega člena podpora iz sedemnajstega odstavka tega člena lahko uveljavlja za najmanj 5 m³ in največ 10 m³ porabljenih organskih gnojil na ha, pri čemer se lahko z organskimi gnojili gnoji v več odmerkih na način NIZI.«.

5. člen

V 28. členu se osmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(8) V letu, ki sledi letu, za katero je bil oddan zahtevek za shemo iz tega člena, morajo biti naknadni neprezimni ali prezimni posevki, podsevki oziroma medovita kmetijska rastlina odstranjeni brez uporabe fitofarmaceutvskih sredstev do vključno 15. maja tega leta in ne smejo biti prisotni na površini kot glavni posevek, ki je določen z uredbo, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike.«.

6. člen

V 29. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) V letu, ki sledi letu, za katero je bil oddan zahtevek za shemo iz tega člena, morajo biti prezimni posevki odstranjeni brez uporabe fitofarmaceutvskih sredstev do vključno 15. maja tega leta in ne smejo biti prisotni na površini kot glavni posevek, ki je določen z uredbo, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike.«.

7. člen

Priloga 10 se nadomesti z novo Prilogo 10, ki je kot Priloga sestavni del te uredbe.

KONČNA DOLOČBA

8. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-384/2024
Ljubljana,
EVA 2024-2330-0134

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

10., 11.a in 12. člen Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23).
2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

/
3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

/
4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

/

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu:

Navedba pravnih aktov EU z zadnjimi spremembami.

K 2. členu:

Po veljavni uredbi, v skladu s tretjim odstavkom 6. člena, so vsi nosilci kmetijskih gospodarstev (KMG), ki so v preteklem letu prejeli neposredna plačila v znesku 5000 evrov ali manj, aktivni kmetje brez dodatnih preverjanj. To pravilo se nanaša tudi na tiste nosilce KMG, ki so bili v preteklem letu (n-1) preverjeni glede pogoja aktivnega kmeta, ker so v letu n-2 prejeli več kot 5000 evrov neposrednih plačil, vendar v letu n-1 tega pogoja niso izpolnili (kar pomeni, da niso izpolnili vsaj enega merila iz četrtega odstavka 6. člena). Takšni nosilci KMG so bili zaradi neizpolnjevanja pogoja aktivnega kmeta v preteklem letu brez neposrednih plačil, saj je bilo njihovo plačilo zavrnjeno. Predlog spremembe za take primere predvideva, da se znesek prejetih neposrednih plačil v preteklem letu ne šteje za nič, temveč se preveri na enak način kot v primerih, ko upravičenec v preteklem letu ni oddal zahtevka. S tem se prepreči, da bi se nosilci KMG, ki niso izpolnili pogoja aktivnega kmeta v preteklem letu, v tekočem letu samodejno šteli za aktivnega kmeta ob oddaji zbirne vloge, ker to ni v skladu z namenom zakonodaje EU.

K 3. členu:

Sedmi odstavek 24. člena uredbe določa, da shema EKST ne sme biti izvajana na območjih, vključenih v evidenco habitatnih tipov in vrst v območjih Natura 2000, da bi se preprečilo morebitno konkuriranje z nadstandardnimi intervencijami. Sprememba uvaja natančnejša pravila, ki določajo, v katerih primerih se šteje, da GERK spada v navedeno evidenco.

K 4. členu:

Pri shemi gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak, (t. i. shema NIZI) se dodaja izjema na površinah, kjer se hkrati uveljavljata shema NIZI in shema tradicionalna raba travinja (t. i. shema TRT). S tem se zagotovi skladnost predpisa, saj že v prilogi 6 omogoča kombinacijo teh shem na isti površini. Ta uskladitev je nujna, ker je v šesti alineji tretjega odstavka 25. člena

pri shemi TRT dopuščena uporaba največ 40 kg dušika iz organskih gnojil na hektar letno (kar ustreza 10 m³ organskih gnojil na hektar), medtem ko shema NIZI zahteva, da nosilec na prijavljeni površini zagotovi vsaj 15 m³ organskih gnojil na hektar. Brez spremembe se shemi NIZI in TRT na isti površini ne moreta izvajati. V devetem in desetem odstavku 26. člena se črta določilo, da se manjša količina gnojil upošteva pri preračunu upravičenih površin, saj se manjša količina že po zdaj veljavni uredbi upošteva kot znižanje v skladu s katalogom kršitev za intervencijo SOPO. S spremembo se uskladi tudi katalog kršitev za intervencijo SOPO pri shemi NIZI za površine, kjer se hkrati izvajata shemi TRT in NIZI.

K 5. in 6. členu:

Po zdaj veljavni uredbi je pri shemah NPP in ZEL določeno, da naknadni neprezimni ali prezimni posevek ne sme postati glavni posevek v letu, ki sledi letu oddaje prvotnega zahtevka (torej v letu $n + 1$). Opredelitev glavnega posevka je določena v uredbi, ki ureja izvedbo intervencij kmetijske politike in kot splošno pravilo določa, da je to kmetijska rastlina, ki je na posamezni površini pretežni del obdobja od 1. maja do 31. julija, kar matematično (oziroma po načelu pretežnosti) pomeni, da je naknadni posevek iz prejšnjega leta (n) lahko na tej površini še vse do 15. junija, torej le dva tedna pred zaključkom izplačil za prejšnje leto (n) in en dan pred začetkom skrajnega roka za vzpostavitev glavnega posevka za tekoče leto ($n + 1$).

Izkušnje z zahtevki za omenjeni shemi za leto 2023 so pokazale, da ureditev po zdaj veljavni uredbi, »da naknadni posevek ni prisoten v času glavnega posevka in je pred setvijo glavnega posevka uničen«, poveča možnost nerazumevanja nadstandarda obeh shem (enačenje prakse kmetovanja kot za glavni posevek), kar vodi v nepravilnosti in zavrnitev zahtevkov ter omogoča špekulacije posameznikov. Nadalje lahko takšna ureditev v določenih primerih ogrozi cilje obeh shem, v vsakem primeru pa agenciji povzroča hudo časovno stisko pri preverjanju zahtevkov, saj morajo biti vsa izplačila za zahtevke, oddane v letu n , v skladu s 44. členom Uredbe 2021/2116/EU, izvršena najpozneje do 30. junija leta $n + 1$. Pri obravnavi zahtevkov za leto 2023 se je namreč izkazalo, da je nekaj mejnih primerov, ko so nosilci KMG prav na dan 15. junij umaknili naknadni prezimni posevek ali pa so to storili še kakšen dan pozneje, kar pomeni, da je imela agencija le dva tedna časa (ali manj) za izvedbo kontrol. Poleg tega se je izkazalo, da je kar nekaj nosilcev KMG z isto kmetijsko rastlino oziroma posevkom, ki je spadala oziroma spadal med beljakovinske rastline, želelo zagotoviti izpolnjevanje pogojev tako za eno izmed omenjenih shem za leto n kot tudi za vezano dohodkovno podporo za beljakovinske rastline v letu $n + 1$. Opozoriti je treba tudi, da veljavna ureditev napeljuje nosilce k možnim špekulacijam, da posejejo ozimno žito kot posevek v letu n , ki ga v letu $n + 1$ »povlečejo« (čez skrajni rok 15. junij) v glavno kulturo oziroma posevek. Če se tako stanje razkrije po izvedbi plačila za leto n (po 30. juniju), mora agencija v takih primerih uporabiti izredna pravna sredstva. Ti postopki sicer privedejo do pravno pravilnega izplačila, a po drugi strani zmanjšujejo izkoriščenost EU-sredstev, hkrati pa tako široka ureditev ogroža cilje sheme SOPO, ki morajo med drugim biti nadstandard v primerjavi z običajnimi neposrednimi plačili. Mejni primeri bi namreč lahko pomenili že običajno kmetijsko prakso, ko kmetijska rastlina, sejana v jesenskem času leta n , postane glavna kultura v letu $n + 1$. Ne nazadnje pa dopuščanje takih mejnih primerov z uredbo ni pošteno do nosilcev KMG, saj povzročajo določene nejasnosti, ki vodijo v nepravilnosti pri oddaji zahtevkov in izpolnjevanju pogojev ter nevspečnosti v primeru obnov postopka izplačila.

Glede na opisano težavo predlog novele, da je posevek s površine umaknjen do vključno 15. maja leta $n + 1$, uvaja jasnejša, predvsem pa neposredna pravila za umik naknadnega neprezimnega oziroma prezimnega posevka v uredbi za neposredna plačila. To pomeni, da morajo nosilci KMG, ki so oddali zahtevek za shemi NPP ali ZEL v letu 2024, zagotoviti, da bodo naknadni posevki umaknjeni s površine do 15. maja leta 2025. S spremembo nosilcem KMG, ki so oddali zahtevek, ne preprečujemo izvedbe SOPO shem NPP ali ZEL, skrajšujemo le možnost trajanja posevka, vendar ne bistveno, in torej ne posegamo v tehnološki cikel kmetovalcev. S predlagano spremembo jasneje upoštevamo pravilo zagotavljanja nadstandarda pri shemah SOPO, pri čemer v ničemer ne ogrožamo ciljev obeh shem. Končno je treba opozoriti tudi, da bodo imeli nosilci KMG, ki bodo z novimi pravili seznanjali po več

kanalih (tudi s SMS-sporočili), možnost umika zahtevka NPP in ZEL (do 28. marca 2025), če bi ocenili, da so nova pravila zanje bistvena sprememba.

K 7. členu:

Katalog kršitev se spremeni pri shemi NIZI za primere, ko se na isti površini izvajata shemi TRT in NIZI (glej obrazložitev k 3. členu). Sprememba je ugodna za nosilce KMG, saj omogoča izjemo od pravila iz devetega odstavka 26. člena, ki določa, da mora biti pri shemi NIZI porabljenih najmanj 15 m³ organskih gnojil na hektar. Brez te izjeme bi bila sočasna uporaba shem NIZI in TRT na isti površini nemogoča, hkrati pa je v prilogi 6 kombinacija teh shem na isti površini dovoljena. Pri shemi TRT je namreč v tretjem odstavku 25. člena določeno, da se lahko na površini iz zahtevka uporabi največ 40 kg dušika iz organskih gnojil na hektar letno, kar preračunano znaša 10 m³ organskih gnojil na hektar.

Kmetijska praksa INHIBIT se prvič izvaja v letu 2024. Z dopolnitvijo kataloga kršitev za intervencijo SOPO (Priloga 10) pri tej praksi se uvaja enotnejši sistem obravnave kršitev za primere, ko nosilec KMG z dokazili ne izpolni v celoti zahteve glede količine dušika, ki je pod vplivom inhibitorja. Veljavna uredba namreč vodi v neenakopravno obravnavo teh primerov kršitev, saj se velikost znižanja bolj kot pri kršitvi pogoja odraža v obsegu poljin na zahtevku. Dva nosilca KMG lahko imata enako stanje glede dokazil o količini inhibitorjev in enako prijavljeno skupno površino za kmetijsko prakso, vendar lahko nosilec, ki prijavi isto skupno površino z manjšim številom poljin ali z eno poljino, utрпи večje znižanje zaradi sedanjega zapisa.

Za zagotovitev enakopravne obravnave se katalog kršitev pri intervenciji SOPO za kmetijsko prakso INHIBIT dopolni tako, da uvaja pavšalno znižanje v primeru, ko nosilec z dokazili ne izpolni v celoti zahteve glede količine dušika pod vplivom inhibitorja.

Pri shemah NPP in ZEL se v skladu s 4. in 5. členom predloga novele ustrezno spremeni tudi katalog kršitev pri intervenciji SOPO.

V katalogu kršitev pri intervenciji SOPO se pri shemi VGP spremeni raven zavrnitve iz "sheme" na "гнездо". Ta sprememba uvaja blažji pristop k sankcioniranju, kadar ima nosilec KMG na isti površini več gnezd. Sankcija se bo upoštevala le za tisto gnezdo, za katero niso bila predložena ustrezna dokazila, medtem ko se zdaj sankcija upošteva tudi za gnezda, za katera so bila dokazila predložena in zahteve sheme izpolnjene.

Zadnja sprememba v katalogu se nanaša na shemo BIORAZTN. V katalogu je že zdaj opredeljena sankcija za primere, ko nosilec ne vzdržuje v preteklosti vzpostavljenih življenjskih prostorov za koristne organizme v uporabnem stanju. Z dopolnitvijo se uvaja milejša sankcija za primere, ko nosilec zagotovi uporabno stanje za delno število življenjskih prostorov, ne pa za vse zahtevane prostore. Po zdaj veljavni uredbi se plačilo ukine takoj, ko nosilec ne zagotovi uporabnega stanja vsaj za en življenjski prostor za koristne organizme.